

**T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

FOTOĞRAFTA GÖRÜNTÜ DÜZENLEME

Ankara, 2012

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. FOTOĞRAFTA GÖRÜNTÜ DÜZENLEME	3
1.1.Klasik Kompozisyon	3
1.2.Kurallara Göre Fotoğrafta Görüntü Düzenleme.....	6
UYGULAMA FAALİYETİ.....	12
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2.ÖZGÜN/FARKLI GÖRÜNTÜ DÜZENLEME	14
2.1.Kompozisyonda Farklı Yaklaşımlar.....	14
2.2.Kompozisyon Arayışları	17
2.3.Özgün Kompozisyon Örnekleri	18
UYGULAMA FAALİYETİ.....	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	24
3.FARKLI KONULARDA GÖRÜNTÜ DÜZENLEME	24
3.1.Konunun Formunu/Anlaşılabilirliğini Vurgulayacak Bakış Açısı.....	24
3.2.Konuya Uygun Fon Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	26
3.3. Konuya Uygun Işık Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	27
UYGULAMA FAALİYETİ.....	29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	30
MODÜL DEĞERLENDİRME	31
CEVAP ANAHTARLARI.....	32
KAYNAKÇA	33

AÇIKLAMALAR

ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Fotoğrafçı
MODÜLÜN ADI	Fotoğrafta Görüntü Düzenleme
MODÜLÜN TANIMI	Bu modülle, uygun ortam sağlandığında, amacınıza uygun olarak kompozisyon öğelerini yerleştirecek, konuya ve mesajınıza göre görüntü düzenleyebileceksiniz.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Fotoğrafta Görüntü Düzenlemek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modülle, uygun ortam sağlandığında kompozisyon kurallarına uygun fotoğrafta görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Klasik kompozisyon kurallarına uygun olarak farklı konularda görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.2. Kompozisyonda farklı ve özgün yaklaşımla görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.3. Farklı konularda konunun özelliğine göre görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARIVE DONANIMLARI	Ortam: Farklı çekim ortamları Donanım: Bilgisayar, İnternet, basılı ve görsel kaynakları ve fotoğraf ana ve yardımcı ekipmanlar, aksesuarlar.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Fotoğraf; estetik değerlerini resim sanatının temelleri üzerine kurmuştur. Bu nedenle görüntünün düzenlenmesinde resim sanatı aynı değerler kullanılır. Fotoğrafın en önemli konularından biri görüntünün sağlam estetik değerler üzerine inşa edilmesidir.

Görüntünün düzenlenmesi konusunda uzun yıllar resim sanatının ardından giden fotoğraf, kendi anlatım dilini zor da olsa bulmuş ve kullanmıştır.

Bu modül ile birlikte sizlere, hem resim ve fotoğraf sanatından örnekleri kullanılarak disiplinler arası bağ kurulacak hem de kendi anlatım dili ve olanaklarıyla kendi görüntü düzenleme anlayışını oluşturan fotoğrafın serüveni anlatılacaktır.

Fotoğrafın geçmişten günümüze gelen bu renkli ve heyecanlı serüveni hoşunuza gidecektir.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda klasik kompozisyon kurallarına uygun olarak farklı konularda görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Klasik kompozisyonun resim ve fotoğraf sanatındaki örneklerini araştırarak ortak yanlarını inceleyiniz.

1. FOTOĞRAFTA GÖRÜNTÜ DÜZENLEME

1.1.Klasik Kompozisyon

Klasik kompozisyon; konunun dışında hiçbir hareketin olmadığı ve konunun tamamının izleyiciye sunulduğu kompozisyonlardır. Konunun en önemli kısmı yüzeyin ortasında yer alır. Görüntünün diğer öğeleri de ona göre konumlandırılır. Böylece konu üzerinde toplanması istenen ilgi de dağıtılmamış olur. Klasik kompozisyona ‘Kapalı Kompozisyon’ da denilebilir.



Resim 1.1: Resimde klasik kompozisyon

Rönesans döneminde kullanılan kapalı kompozisyon ile amaç, gözün tablo içerisinde rahatça dolaşmasını ve konunun kolay algılanması sağlamaktır. Bununla birlikte izleyenin ve anlatılmak istenenin dışında bir şey algılaması da engellenmiş olur. Sanatçılar yaptıkları resmi geometrik formlar üzerine kurgularken görüntünün öğeleri de bu geometri üzerindeki yerlerini almıştır. Kapalı ve üçgen kompozisyon özellikle rönesans dönemi sanatçıları tarafından kullanılmıştır.



Resim 1.2: Resimde klasik ve üçgen kompozisyon



Fotoğraf 1.1: Fotoğrafta klasik ve üçgen kompozisyon



Fotoğraf 1.2: Fotoğrafta dikey kadrada klasik ve üçgen kompozisyon

İlk fotoğrafçılar dönemin ressamı oldukları için fotoğrafın estetik görüntü öğelerini resim sanatının görüntü kuralları üzerine kurguladılar. Böylece resmin kompozisyon kuralları fotoğraf için de geçerli olmuştur.

Klasik kompozisyonun olduğu fotoğraflarda hiçbir hareket çerçeve tarafından kesilmez. Sadece, fonu oluşturan çevre kadrage tarafından kesilebilir.



Fotoğraf 1.3: Fotoğrafta yatay kadrada klasik kompozisyon

1.2.Kurallara Göre Fotoğrafta Görüntü Düzenleme

Özellikle sanatçıların çektikleri fotoğraflar dikkatlice incelendiğinde her birinin görüntü düzenleme kurallarından en az biri ile örtüştüğü görülür. Kurallar olarak sözü edilenler aslında sanatsal görme ve gösterme bilincidir. Bu bilinç ancak görüntüyü oluşturan kompozisyon öğelerinin doğru kullanılmasıyla mümkündür.

Kuşkusuz bir görüntüde bunların hepsi birlikte yer almaz, alamaz. “O” fotoğraf için gereken öğelerden bazen biri bazen birden fazlası kullanılabilir.

➤ Belirginlik

Öncelikle fotoğrafta görülen ve gösterilen konu belirgin olmalıdır. Fotoğrafa bakıldığında neden çekildiği, ne gösterilmek istendiği anlaşılmalıdır. Fotoğrafın belirginlik düzeyi amaca göre ertelenebilir, kolay anlaşılması istenmeyebilir, çünkü bazen fotoğrafçı izleyeni oyalamak, uğraştırmak, düşündürmek, keşfe çıkartmak isteyebilir!



Fotoğraf 1.4: Fotoğrafta belirginlik

Fotoğraftaki “belirginlik” bu neyin fotoğrafı sorusuna cevap verebilmelidir. Buradan yola çıkıldığında sol üstte yer alan fotoğrafta ne gösterilmek istendiğini anlamak kolay değildir. Belirgin olan tek şey fotoğrafın sahip olduğu gereksiz detaylardır. Aynı fotoğraf üzerinde yapılan yeni bir kadraj ile görüntü gereksiz detaylardan arındırıldıktan sonra belirginliğin, ifade ve anlatım gücünün arttığı görülür.

➤ Oranlar

Oranlar ile sözü edilen konunun görüntü üzerindeki yeri ve büyüklüğü, yer alacak yardımcı öğelerin görüntü üzerindeki yerleri ve konumları ve hepsinin bir bütün olarak kadraj içindeki konumlarıdır.

Yüzey, yatay ve dikey olarak çizilen ikişer çizgi ile dokuz eşit parçaya bölünür. Çizgilerin kesiştiği noktaların görme ve algılama alışkanlığı açısından değeri “altın nokta” aralarında yer alan alanlar da “altın oran” olarak adlandırılır, çünkü bu nokta ve alanlara yerleştirilen görüntü öğeleri ile fotoğrafa bakan herkesin fotoğrafı beğenmesi sağlanır.

Şimdi, aşağıda yer alan fotoğrafları gözünüzle yatay ve dikey çizgilerle dokuz eşit parçaya bölün. Altın nokta ve oranlara denk gelen görüntü elemanlarının fotoğrafa olan katkısına dikkat edin, ancak bunun genel bir kural olduğunu da unutmayın. Yani bu nokta ve alanlara yerleştirilen görüntü öğeleri ile her fotoğrafın beğenilmesinin sağlanamayacağını unutmayın.



Fotoğraf 1.5: Fotoğrafta yer alan figürün altın oran ve altın kesite göre konumlandırılması



Fotoğraf 1.6: Fotoğrafta altın oran/altın kesit

➤ **Bütünlük**

Bütünlük, eksiksiz, tam, derli toplu olan, dağınık olmayandır. Fotoğraftaki bütünlükten söz edebilmek için, aynı görüntüde yer alan hiçbir öğenin birbirine yabancı ve uyumsuz olmaması gereklidir. Bütünlüğün kurulduğu fotoğraflarda yer alan öğeler birbirleriyle ilişkili olarak ana öge etrafında toplanmalıdır. Fotoğraf ne anlatıyorsa sadece o ve onu destekleyen birbirleriyle ilişkili ikincil öğeler kadraj içinde almalıdır.

İçerikte sağlanan bütünlük, görüntü elemanlarının doğru seçimi ve kullanılmasıyla biçimsel olarak da ortaya konulmalıdır.



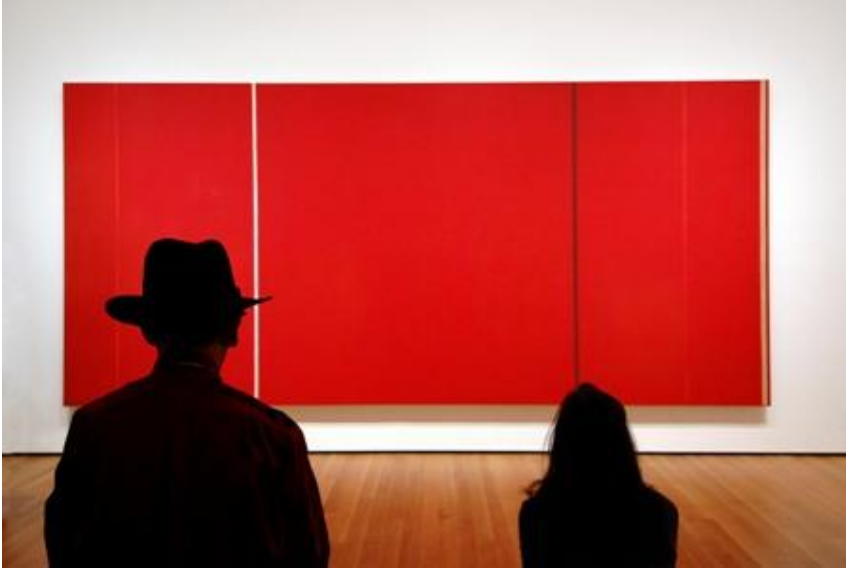
Fotoğraf 1.7: Fotoğrafta bütünlük sağlayan öğelerin uyumu



Fotoğraf 1.8: Fotoğrafta bütünlüğün kurulmasında ikincil öğelerin katkısı

➤ **Denge**

Fotoğrafta dengeyi yatay ve dikey çizgiler oluşturur. Denge, kimi zaman biçim ve ölçü ile sağlanırken kimi zaman da leke, renk ya da ton değerleriyle sağlanır. Simetrik ve asimetrik olmak üzere iki çeşittir. Simetrik dengede eşit cisimlerin dengesinden, asimetrik dengede ise eşit olmayan cisimlerin dengesinden söz edilebilir.



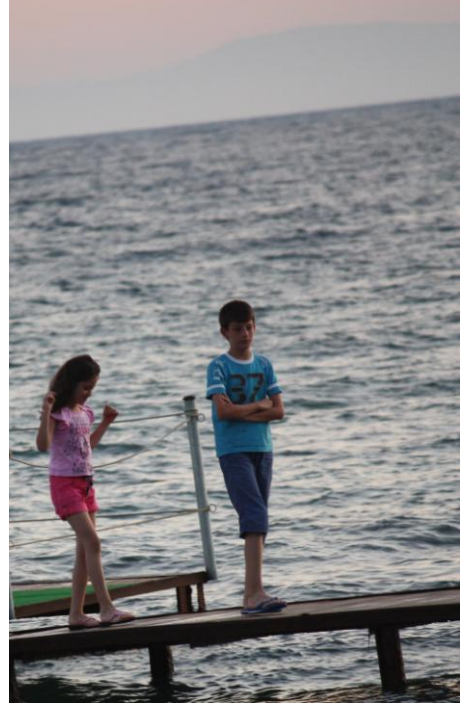
Fotoğraf 1.9: Fotoğrafta renk, leke, ölçü dengesi



Fotoğraf 1.10: Fotoğrafta leke, ton ve ölçü dengesi

➤ Yer Çekimi

Özel bir nedeni yoksa fotoğrafta yer alan öğeler yer çekimine uygun olarak konumlandırılmalıdır. Görüntü öğelerinin yer çekimi kuralına uygun olmayan konumlarının nedenini fotoğrafı çeken değil, fotoğrafın kendisinin açıklaması gerektiği unutulmamalıdır.



Fotoğraf 1.11: Fotoğrafta doğru ve yanlış kullanılan yer çekimi

Yukarıda yer alan ilk fotoğraftaki kuş figürü, özel olarak seçildiği duygusunu veren kadraj ve arka plan seçimi ile yer çekimi kuralına aykırı olarak konumlandırılmış olmasına rağmen izleyeni rahatsız etmiyor, çünkü bu duruş, kuş figürünün doğasına ve yer çekimi kuralına aykırı değil.

Ancak aynı şeyleri deniz kenarındaki iskele üzerinde bulunan iki çocuk figürünün bulunduğu fotoğraf için söylemek mümkün değil. Büyük olasılıkla fotoğrafı çekenin farkında bile olmadığı eğik ufuk çizgisi izleyeni rahatsız ediyor. İnsan doğası ve yer çekimi kuralı hakkındaki bilgimiz bu görüntüyü reddediyor.



Fotoğraf 1.12: Fotoğrafta yer çekimi

Yer çekimi kuralına uygun olmayan düşecekmiş gibi görünen masa, üzerindeki kül tablasının konumu, masanın sol arka tarafında gene neredeyse düşecek gibi duran sandalye ve kontur çizgileri deforme edilmiş pencere, mekâna ait tüm mimari çizgiler ve görüntüde yer alan objelerle birlikte konuya uygun olarak seçilen geniş açı lens seçimi gözü rahatsız etmek şöyle dursun fotoğraftaki anlam ve etkiyi güçlendiriyor.

Görüntüdeki her şey bütünlük duygusu ile bir arada kullanılınca ne yer çekimi kuralı ne de bütün bunların fotoğrafı çekenin farkında olmadan yapıldığı akla geliyor. Örnek fotoğrafta olduğu gibi günlük yaşamın sıradanlığından alınan bu kesit ile görüntü bilinçle düzenlendiğinde izlemeye doyulmaz fotoğraf ortaya çıkıyor.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyiniz. Görüntüyü oluşturan öğelerden; belirginlik, bütünlük, denge, oran ve yer çekiminden hangisi ya da hangileri örnek fotoğraflarda yer alıyor? Belirlediğiniz sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız.



Fotoğraf 1.13: Ara GÜLER



Fotoğraf 1.14: Doğanay SEVİNDİK



Fotoğraf 1.15: İzzet KERİBAR



Fotoğraf 1.16: Sabit KALFAGİL

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. konunun en önemli kısmı yüzeyin ortasında yer alır. Böylece konu üzerinde toplanması istenen ilgi de dağıtılmamış olur.
2. kullanılan kapalı kompozisyon ile amaç, gözün tablo içerisinde rahatça dolaşmasını ve konunun kolay algılanması sağlamaktır.
3. Klasik kompozisyonun olduğu fotoğraflarda çerçeve tarafından kesilmez.
4. Fotoğraftaki “belirginlik” sorusuna cevap verebilmelidir.
5. Fotoğraftayerleştirilen ile bakan herkesin fotoğrafı beğenmesi sağlanabilir.
6. Fotoğraftaki bütünlükten söz edebilmek için,aynı görüntüde yer alan hiçbir öğenin ve olmaması gereklidir.
7. Simetrik dengede dengesinden, asimetric dengede isedengesinden söz edilebilir.
8.,fotoğrafta yer alan öğeler yer çekimine uygun olarak konumlandırılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki ‘Öğrenme Faaliyeti’ne geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında kompozisyonda farklı ve özgün yaklaşımla görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Önce bir konu belirleyiniz. Sonra aynı konu üzerinde çalışan sanatçıların çalışmalarını araştırınız. Aynı konunun farklı ve özgün kompozisyon örneklerini seçiniz.

2.ÖZGÜN/FARKLI GÖRÜNTÜ DÜZENLEME

2.1.Kompozisyonda Farklı Yaklaşımlar

Klasik-kapalı-kompozisyona karşı olarak ortaya çıkan yeni-modern-açık kompozisyon ile birlikte görüntü yüzey üzerinde ortada yer almaz, dağılır-dağıtılır. Klasik kompozisyondaki üçgen ya da merkezi kompozisyonun yerini dağınık ve diyagonal kompozisyon alır. Konunun yüzeyin dışında da devam ediyormuş duygusu yaratılır.

Klasik kompozisyon anlayışının tam tersi olan bu anlayışta her şeyin bir yüzey üzerinde anlatılmayacağına, yaşam içindeki hiçbir anın bulunduğu ortamdan kesilip kopartılmayacağına inanılır. Bu nedenle konu, yüzeyin dışında devam ediyormuş duygusu yaratılarak izleyenin hayal gücüne bırakılır.

Sanat tarihinde Rönesans dönemindeki klasik-kapalı- kompozisyon izlenimcilerle birlikte yerini modern-açık- kompozisyona bırakır.



Resim 2.1: Klasik-kapalı-kompozisyon



Resim 2.2: Modern-açık-kompozisyon

Sanat tarihinde Rönesans dönemindeki klasik-kapalı- kompozisyon izlenimci akım ile birlikte yerini modern-açık-kompozisyona bırakır. Görüntünün düzenlenmesinde referanslarını resim sanatından alan fotoğraf sanatında da durumun değişmediği görülür. Kendi özgün ve sanatsal dilini kuran fotoğraf sanatçıları istedikleri görüntüyü düzenlerken modern-açık kompozisyonun kurallarını kullandılar.



Fotoğraf 2.1: Klasik-kapalı kompozisyon



Fotoğraf 2.2: Modern-açık kompozisyon



Fotoğraf 2.3: Fotoğrafta modern-açık kompozisyon

2.2.Kompozisyon Arayışları

Yeni ve modern kompozisyon anlayışı olan açık kompozisyon ilk kez izlenimci ressamlar ama özellikle ve yoğunlukla barok sanat anlayışındaki ressamlar tarafından kullanıldı.

Klasik kompozisyondan sonra tam tersi dünya ve sanat görüşlerinin hâkim olduğu yeni-modern kompozisyon anlayışı gelir. Bu anlayışla birlikte görüntüyü düzenlemenin koşullarının da değiştiği görülür. Sanatsal anlamda görüntü düzenlemenin ilkeleri bireysel farklılıklara göre değişse dahi tüm arayışlar bu iki temel yaklaşımın içinde yer alır.

Bu iki temel anlayış üzerine yapılacak olan, sanatçının sanatsal ve dünya görüşlerine bağlı olarak çalışılmamış konu seçimi, aynı konuya farklı bakış açısı, bakış yüksekliği ile bakmak, fotoğrafın özgün dili olan hareket, alan derinliğinin kullanılması, konunun için seçilen-hazırlanan fon seçimi gibi farklılıklardır.



Fotoğraf 2.4: Kapalı kompozisyonda konu-fon ilişkisi

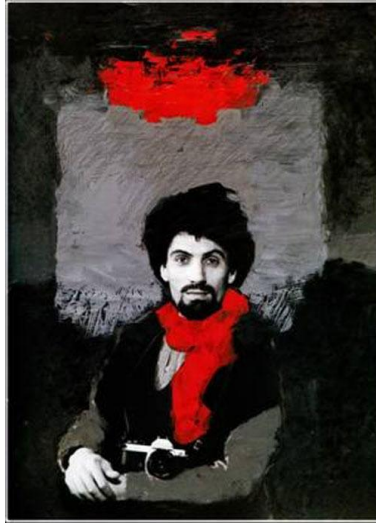


Fotoğraf 2.5: Modern-açık kompozisyonda konuya uygun teknik arayışlar

2.3.Özgün Kompozisyon Örnekleri

Özgün kelime anlamıyla, benzerlerinden üstün ve ayrı olandır. Bu tanımdan yola çıkarak dünya ve Türk fotoğrafından fotoğraf sanatçılarından verilen örnekler üzerinde değerlendirme yapılabilir.

Ünlü fotoğrafçı Şahin KAYGUN, Türk fotoğrafındaki özgün kompozisyon çalışmalarıyla yerini alır. KAYGUN, polaroid ve fotopentür yöntemi ile bazen fotoğraf üzerine resim, bazen resim üzerine fotoğraf çalışmıştır. Yaşadığı yıllar yaptıklarının fotoğraf değil de resim olduğu üzerine eleştiriler ve tartışmalarla geçmiştir.

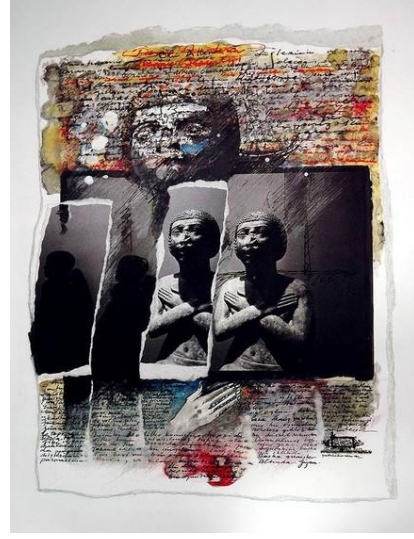
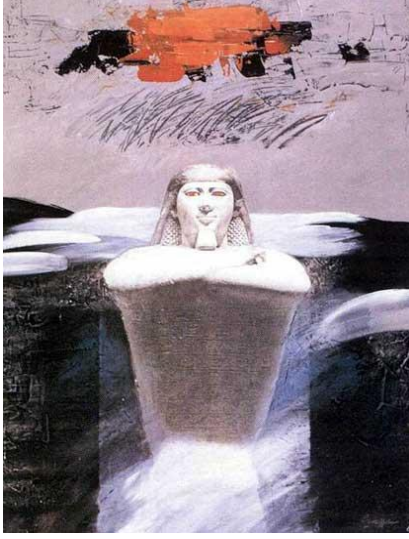


Fotoğraf 2.6: Şahin KAYGUN ve özgün kompozisyon örnekleri



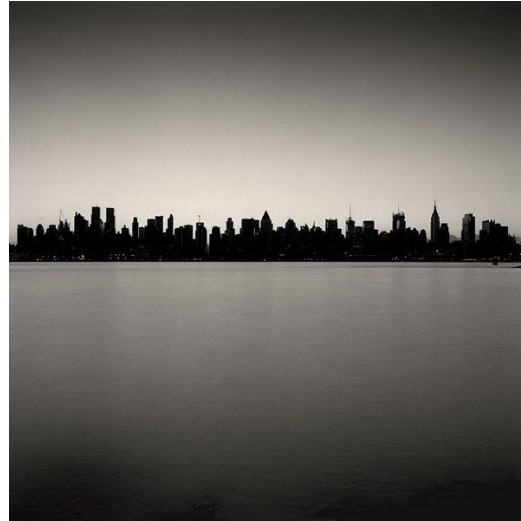
Fotoğraf 2.7: Fotoğraf silme, kazıma, boyama tekniği

Resim ve fotoğrafı silme, kazıma, boyama, kolaj, fotomontaj gibi tekniklerle karanlık oda koşullarında fotoğraf yapmıştır. Günümüzde kullanılan dijital fotoğraf ve görüntüye müdahale edilmesine kolaylıkla izin veren bilgisayar programlarının varlığı olmadan yıllar önce yaptığı çalışmalarıyla Türk fotoğrafının en özgün kompozisyonlarını oluşturduğu inkâr edilemez.



Fotoğraf 2.8: Eski uygarlıklara ait imgelerin kullanıldığı kompozisyon örnekleri

Dünya fotoğraf sanatından özgün bir örnek olan **Michael KENNA**, fotoğraflarında en az ögenin kullanımıyla oluşturduğu yalın kompozisyonlarıyla dikkat çeker. Seçtiği konuyu sade bir görsel dil kullanarak ifade eder. “Az konuşan” fotoğraflarının etkisi güçlüdür.



Fotoğraf 2.9: En az öge kullanılan yalın kompozisyon örnekleri



Fotoğraf 2.10: Michael KENNA'nın 'az konuşan' ama çok şey anlatan fotoğrafları

Fotoğrafın ayırt edici özellikleri “hareket ve alan derinliği”dir. Şakir ECZACIBAŞI, fotoğraflarında hareket etkisiyle özgün kompozisyonlarını kurmuştur. “Yaşamda her şey hareket halinde, hiçbir şeyin durağan değildir, yaşam böyleyken fotoğraf da bunu tespit etmelidir” der. Günlük yaşamdan aldığı fotoğraf karelerindeki her görüntü ve her figürün hareket halindeki “flu” görüntülerini dondurmıştır. Devinim halindeki yaşama karşı fotoğrafın işlevi arasında var olan bu paradoks Türk fotoğrafında Şakir ECZACIBAŞI ile yerini bulur.



Fotoğraf 2.11: Hareket halindeki yaşamın görüntüsü de hareketli olmalıydı!



Fotoğraf 2.12: Flu fotoğraf



Fotoğraf 2.13: Netsiz değil flu fotoğraf

Yukarıda yer alan Şakir ECZACIBAŞI'na ait fotoğrafların netsiz olduğunu düşünmeyin. Onlar netsiz değil, “flu” fotoğraflardır. Fotoğrafi çeken sanatçının yaşama bakışının ve sanat anlayışının ifadesidirler.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda, farklı ve özgün kompozisyonlar düzenlemeyi öğrenmiş olacaksınız.

Kullanılacak araç gereçler

- Fotoğraf makinesi
- Fotoğraflanacak objeler

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fotoğrafta verilmek istenen mesajı belirlediniz mi?	➤ Ünlü fotoğraf sanatçılara ait fotoğrafları inceleyiniz.
➤ Mesajın etkisini güçlendirecek görsel öğeleri belirlediniz mi?	
➤ Görsel öğeleri kuvvetlendirecek ana ve yardımcı ekipmanları temin ettiniz mi?	➤ Mümkün ise aynı konunun farklı bakış açısı, farklı bakış uzaklığı ve farklı bakış yüksekliğinden fotoğraflarını çekiniz.
➤ Kompozisyonda estetik açıdan farklı arayışlar denediniz mi?	
➤ Kompozisyonda konunun etkisini değiştirecek farklı arayışlar denediniz mi?	
➤ Özgün görüntü düzenlemesi yaptınız mı?	
➤ Çeşitli konularda farklı açılarda görüntü düzenlemesi yaptınız mı?	➤ Mümkün ise aynı konunun farklı zamanlarda farklı ışık altındaki fotoğraflarını çekiniz.
➤ Kompozisyonda farklı ve özgün yaklaşımla fotoğraf çektiniz mi?	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular boşluk doldurmalı olarak hazırlanmıştır. Boş bırakılan yerlere uygun doğru kelimeyi yazınız.

- 1- Klasik kompozisyondakiya da yerini dağınık ve diyagonal kompozisyon alır.
- 2-, konunun yüzey dışında da devam ettiği duygusu yaratılır.
- 3- Sanat tarihinde klasik-kapalı-kompozisyon ile birlikte yerini modern-açık-kompozisyona bırakır.
- 4- Açık kompozisyon anlayışındaki ressamlar tarafından kullanıldı.
- 5-, kelime anlamıyla, benzerlerinden üstün ve ayrı olandır.
- 6-, polaroid ve fotopentür yöntemi ile bazen fotoğraf üzerine resim, bazen resim üzerine fotoğraf çalışılmıştır.
- 7- **Michael KENNA**, fotoğraflarında en az ögenin kullanımıyla oluşturduğu kompozisyonlarıyla dikkat çeker.
- 8- Fotoğrafın ayırt edici özellikleri ‘ ve ’dir.
- 9-Devinim halindeki yaşamın içinden seçtiği karelerde yaşamı donduran fotoğrafçı ’dır.
- 10-**Şakir ECZACIBAŞI**’nın fotoğrafları değil, fotoğraflardır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında farklı konularda konunun özelliğine göre görüntü düzenleyerek fotoğraf çekebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Farklı konularda çekilmiş fotoğrafları inceleyerek görüntünün hangi kurallara göre düzenlendiğine dikkat ediniz.

3.FARKLI KONULARDA GÖRÜNTÜ DÜZENLEME

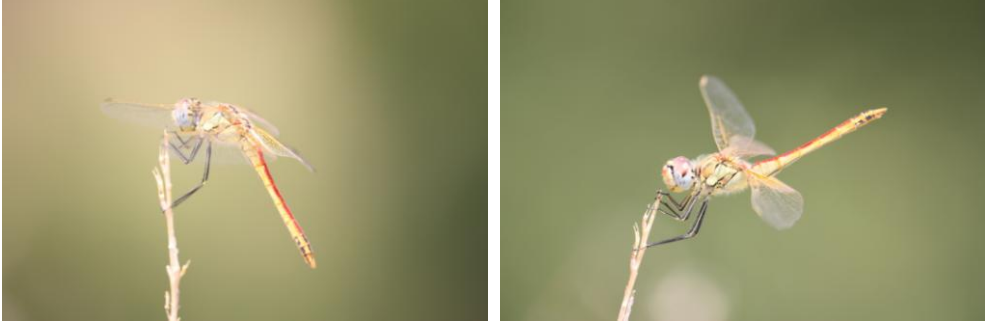
Fotoğrafi çekilecek konu ne olursa olsun, görüntü düzenlerken dikkat edilmesi gereken kuralların değişmediği unutulmamalıdır. Amatörler için ilk başlarda bu kurallara bizzat özen gösterilmesi gerekirken daha sonra görme ve fotoğraf çekme pratiği geliştikçe bütün kurallar kendiliğinden kadraj içindeki yerlerini alacaktır.

3.1.Konunun Formunu/Anlaşılabilirliğini Vurgulayacak Bakış Açısı

Nesneye her farklı bakış açısının, nesneye dair yepyeni ve farklı formları göstereceği unutulmamalıdır. Önemli olan çekim öncesinde nesnenin formuna dair nasıl bir görüntü verilmek istendiğidir.



Fotoğraf 3.1: Aynı objenin farklı bakış açılarıyla çekilmiş fotoğrafları



Fotoğraf 3.2: Aynı konu, farklı bakış açılarıyla



Fotoğraf 3.3: Aynı konu, farklı bakış açılarıyla

Yukarıda yer alan örnekler dikkatle incelendiğinde farklı bakış açılarının konuyu zenginleştirdiği, konuya neredeyse farklı anlamlar kattığı kolaylıkla görülür. Sanat, neyi anlattığımız kadar nasıl anlattığımızdır. Bu nedenle fotoğrafı çekilecek konuya alışılmış görme açıları zorlanarak bakılmalı, baktırılmalıdır. Fotoğrafın görülmeye değer olmasının nedenlerinden biri de budur. Daha önce yüzlerce kere fotoğrafı çekilmiş olan aynı konuya sadece özgün bir açıdan bakılmasıyla da benzersiz fotoğraflar elde edilebileceği unutulmamalıdır.

Konu farklı bakış açılarından görüldükten-görülmeye çalışıldıktan sonra, yaratılmak istenen ve etki amaca göre ortam ışığına müdahale edilebilir. Yukarıda görülen böcek figürü fotoğrafında olduğu gibi, alan derinliği kullanılarak konu doğal ve belki de karmaşık ortamından kopartılabilir. Böylelikle tüm ilgi fotoğrafın konusu olan böcek figürüne yönlendirilebilir.

3.2.Konuya Uygun Fon Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Konuya uygun fon, konunun daha belirgin olmasını sağlarken fotoğrafın etkisini ve gücünü de arttırabilir. Özel bir amaç yoksa fon konuya uygun olarak seçilmelidir. Konuya olan ilginin bölünmemesi için fondaki gereksiz detaylar iyi ayıklanmalıdır.



Fotoğraf 3.4: Konuya uygun fon seçimi



Fotoğraf 3.5: Konuyu ön plana çıkaran ve konunun etkisini azaltan fon

3.3. Konuya Uygun Işık Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar



Fotoğraf 3.6: Yanlış ve doğru ışığın görüntü üzerindeki etkisi

Fotoğrafın konusunu en çok doğru seçilen ve doğru kullanılan ışık ortaya koyar. Ortam ışığının türü ve şiddeti konunun gücünü arttıracak gibi azaltacak da unutulmamalıdır. (Aynı obje sabah, öğle, akşam ışığının konu ve renkler üzerindeki etkisi farklıdır. Sabah ve akşamüzeri ışığı daha doygun renklere neden olurken öğle ışığının ton geçişlerini azalttığı, renkleri de daha çığ gösterdiği bilinmektedir.



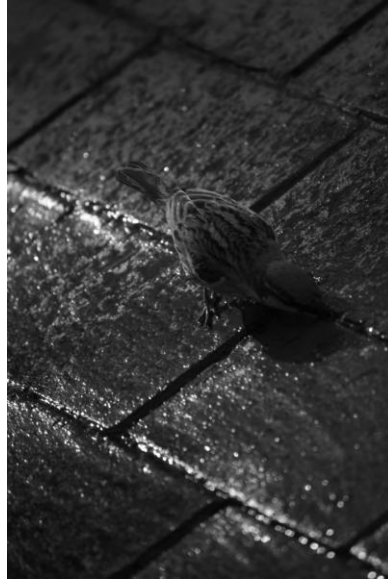
Fotoğraf 3.7: Konuya uygun ışık seçimi

Ortam ışığı yeterli değilse yapay ışık kaynaklarıyla desteklenmelidir. Yaratılmak istenen etkiye göre yansıtıcı kullanılarak ortam ışığı yumuşatılarak kontrastlık azaltılabilir.



Fotoğraf 3.8: Yapay ışık altındaki objelerde doğru ışık kullanımı

Yapay ya da doğal ışık altındaki objelerin çekiminde dikkat edilmesi gereken ilk şey ışığın objenin formunu doğru olarak ortaya koyması sağlanmalıdır. Fotoğrafın ışığına dijital makinelerdeki white balance ayarı yardımıyla müdahale edilebilirken analog makinelerde seçilen filmin ISO değeri ve diyafram-enstantane ayarları bilinçli kullanılmalıdır.



Fotoğraf 3.9: Yanlış ışık kullanımı

Örnek fotoğrafta konu, zemindeki boşluklara dolan suyu içen kuş figürüdür. Zemin üzerine yansıyan ışık doğru kullanılmıştır, ancak fotoğrafın konusu olan eylem ışık değerleri doğru ölçülemediğinden kaybedilmiştir. Asıl aydınlatılması gereken zemindeki fotoğrafa güç katan ışık ile birlikte su içmeye çalışan kuş figürünün baş kısmıdır. Aynı konu birden fazla poz değerleri kullanılarak çekilseydi görüntüdeki bu problemin önüne geçebilirdi.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda, farklı konularda konunun özelliğine göre görüntü düzenleyerek fotoğrafını çekebileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fotoğrafta verilmek istenen mesajı belirlediniz mi?	➤ ‘Bu fotoğraf ne anlatıyor.’ sorusuna çekenin değil fotoğrafın kendisinin cevap vermesi gerektiğini unutmayınız.
➤ Mesajın etkisini arttıracak görsel öğeleri belirlediniz mi?	
➤ Görsel öğeleri kuvvetlendirecek ana ve yardımcı ekipmanları temin ettiniz mi?	➤ Üç boyutlu yaşam içinden seçtiğiniz kadraj içindeki her görüntü iki boyutlu yüzey üzerinde etkisini devam ettiremeyebilir.
➤ Konuya göre görüntü düzenlemesi yaptınız mı?	➤ Görüntüyü kadrajınız içine alırken kompozisyon kurallarına olan uygunluğuna dikkat ediniz.
➤ Çeşitli konularda görüntü düzenlemesi yaptınız mı?	➤ Fotoğrafi çekmeden önce mutlaka son defa ışık değerlerini, kompozisyonu ve fonu kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ Kompozisyonun konuya uygunluğunu kontrol ettiniz mi?	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1.vepratiği geliştikçe bütün kurallar kendiliğinden kadraj içindeki yerlerini alacaktır.
2. Nesneye hernın, nesneye dair vegöstereceği unutulmamalıdır.
3. Sanat, anlattığınız kadaranlattığınızdır.
4. Fotoğrafın görülmeye değer olmasının nedenlerinden biri de konuyaçıları zorlanarak bakılmasındadır.
5. Konuya uygun, konunun daha belirgin olmasını sağlarken fotoğrafın etkisini ve gücünü de arttırabilir.
6. Konuya olan ilginin bölünmemesi için fondakiiyi ayıklanmalıdır.
7. Fotoğrafın konusunu en çok doğru seçilen ve doğru kullanılanortaya koyar.
8. Sabah ve akşam üzeri ışığı dahatonlara neden olur.
9. Yapay ya da doğal ışık altındaki objelerin çekiminde dikkat edilmesi gereken ilk şey ışığındoğru olarak ortaya koyması sağlanmalıdır.
10. Fotoğrafın ışığına dijital makinelerdekiayarı yardımıyla müdahale edilebilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül sonunda kazandığınız yeterliliği aşağıdaki sorulara cevap vererek değerlendiriniz. Kompozisyon kurallarına uygun olarak farklı konularda görüntü düzenlemesi yapınız.

UYGULAMALI TEST

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1-	Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2-	Kompozisyonda farklı yaklaşımları incelediniz mi?		
3-	Özgün kompozisyon örneklerini incelediniz mi?		
4-	Fotoğrafta, verilmek istenen mesajı belirlediniz mi?		
5-	Konuya uygun bakış açısı belirlediniz mi?		
6-	Konuya uygun fon seçimini yaptınız mı?		
7-	Konuya uygun ışık seçimi yaptınız mı?		
8-	Farklı konularda klasik kompozisyon kurallarına göre fotoğraf çektiniz mi?		
9-	Farklı konularda özgün yaklaşımlarla fotoğraf çektiniz mi?		
10-	Çekilen fotoğrafları kompozisyon açısından değerlendirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Klasik kompozisyonda
2	Rönesans döneminde
3	hiçbir hareket
4	bu neyin fotoğrafı
5	altın noktalara/ görüntü öğeleri
6	birbirine yabancı ve uyumsuz
7	eşit cisimlerin/ eşit olmayan cisimlerin
8	Özel bir nedeni yoksa

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	üçgen/ merkezi kompozisyon
2	Açık kompozisyonda,
3	Rönesans dönemindeki/ izlenimci akım
4	barok sanat
5	Özgün,
6	Şahin KAYGUN
7	yalın
8	hareket ve alan derinliği
9	Şakir ECZACIBAŞI
10	netsiz değil, 'flu'

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	görme /fotoğraf çekme
2	farklı bakış açısı/ yepyeni/ farklı formları
3	neyi / nasıl
4	alışılmış görme açıları
5	fon
6	gereksiz detaylar
7	ışık
8	doğgun renklere
9	objenin formunu
10	white balance

KAYNAKÇA

- DEMİREL İbrahim, **Fotoğraf**, G.Ü Basın Yayın Yüksekokulu Matbaası, Ankara,1992.
- KALFAGİL Sabit, **Kompozisyon**, Fotoğrafevi, İstanbul, 2007.